

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku III Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Kurowski

Protokolant: Magdalena Maciejewska

w obecności prokuratora: Elżbiety Bułat

po rozpoznaniu w dniach 31.01., 26.02. 2019 r. sprawy:

M. O. syna W. i W. z domu W., urodz. (...) w B.,

oskarżonego o to, że: w okresie od dnia 18 października 2017 roku do dnia 18 września 2018 roku w B. gmina B., w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru dokonał przywłaszczenia powierzonych mu maszyn rolniczych w postaci ciągnika rolniczego (...) numer fabryczny (...), rok produkcji 2015 o wartości ustanowionego zastawu rejestrowego w kwocie 343 629 złotych oraz wozu zbierającego (...) numer fabryczny (...), rok produkcji 2015 o wartości ustanowionego zastawu rejestrowego w kwocie 292 188, 78, co do których umowami z dnia 8 lipca 2015 roku oraz 27 lipca 2017 roku o ustanowienie zastawu rejestrowego, ustanowiono zastawy rejestrowe do zawartych przez niego umów o pożyczki z (...) Sp. z o. o. o numerach (...) z dnia 8 lipca 2015 roku oraz o numerze (...) z dnia 27 lipca 2015 roku, w ten sposób, iż pomimo nie wywiązania się w całości z zawartej umowy pożyczki o numerze (...) oraz umowy pożyczki o numerze (...) zawartej z (...) Sp. z o.o. i pomimo żądania uprawnionego wierzyciela nie wydał ww. ciągnika oraz wozu zbierającego wraz z dokumentacją, czym działał na szkodę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., przy czym przywłaszczone rzeczy stanowią mienie znacznej wartości

to jest o czyn z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

I. Oskarżonego M. O. uznaje za winnego tego, że w okresie od dnia 18 października 2017 r. do dnia 18 września 2018 r. w B. gmina B., w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru dokonał przywłaszczenia maszyn rolniczych w postaci ciągnika rolniczego (...) numer fabryczny (...) rok produkcji 2015 o wartości ustanowionego zastawu rejestrowego w kwocie 343 629 złotych oraz wozu zbierającego (...) numer fabryczny (...) rok produkcji 2015 o wartości ustanowionego zastawu rejestrowego w kwocie 292 188, 78, co do których umowami z dnia 8 lipca 2015 r. oraz 27 lipca 2015 r. o ustanowienie zastawu rejestrowego, ustanowiono zastawy rejestrowe do zawartych przez niego umów o pożyczki z (...) Sp. z o. o. z siedzibą w W. o numerze (...) z dnia 08.07.2015 r. oraz o numerze (...) z dnia 27.07.2015 r., w ten sposób, iż pomimo nie wywiązania się w całości z zawartej umowy pożyczki o numerze (...) oraz umowy pożyczki o numerze (...) zawartej z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. i pomimo, iż (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zgodnie z treścią ww. umów zastawu oświadczeniem z dnia 28 lipca 2017 r. uzyskało własność ww. ciągnika oraz wozu zbierającego i zażądało ich zwrotu wraz z dokumentacją, nie wydał ich, a następnie bliżej nieustalonego dnia w okresie od 1 września 2018 r. do 18 września 2018 r. sprzedał nieznanym osobom, czym działał na szkodę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. powodując szkodę w kwocie 451 053,21 zł (czterystu pięćdziesięciu jeden tysięcy pięćdziesięciu trzech złotych dwudziestu jeden groszy), przy czym przywłaszczone rzeczy stanowią mienie znacznej wartości to jest czynu z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. skazuje go, zaś na podstawie art. 294 § 1 k.k. wymierza karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata zobowiązując go do informowania Sądu na piśmie co 6 (sześć) miesięcy o przebiegu okresu próby.

III. Zasadza od oskarżonego opłatę w kwocie 180 złotych oraz obciąża go pozostałymi kosztami sądowymi w kwocie 70 złotych.

Mariusz Kurowski

sygn. akt III.K.160/18

UZASADNIENIE

Z uwagi na to, iż wyrok został wydany w trybie art. 387 k.p.k., w oparciu o art. 424 § 3 k.p.k. Sąd ograniczył swe rozważania do wyjaśnienia podstawy prawnej oraz zapadłych rozstrzygnięć.

Mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał, iż wina oskarżonego M. O. nie budzi wątpliwości i swym działaniem polegającym na tym, że w okresie od dnia 18 października 2017 r. do dnia 18 września 2018 r. we wsi B. gmina B. dokonał przywłaszczenia maszyn rolniczych w postaci ciągnika rolniczego (...) nr fabryczny (...), o wartości ustanowionego zastawu rejestrowego w kwocie 343 629 złotych oraz wozu zbierającego(...)nr fabryczny (...) o wartości ustanowionego zastawu rejestrowego w kwocie 292 188,78, co do których umowami z dnia 8 lipca 2015 r. oraz 27 lipca 2015 r. o ustanowienie zastawu rejestrowego, ustanowiono zastawy rejestrowe do zawartych przez niego umów o pożyczki z (...) sp. z o. o. z siedzibą w W. o numerze (...) z dnia 08.07.2015 r. oraz o numerze (...) z dnia 27.07.2015 r., w ten sposób, iż pomimo nie wywiązania się w całości z zawartej umowy pożyczki o numerze (...) oraz umowy pożyczki o numerze (...) zawartej z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. i pomimo, iż (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zgodnie z treścią ww. umów zastawu oświadczeniem z dnia 28 lipca 2017 r. uzyskało własność wymienionego ciągnika i wozu zbierającego po czym zażądało ich zwrotu nie wydał ich, a następnie bliżej nieustalonego dnia w okresie od dnia 1 września 2018 r. do dnia 18 września 2018 r. sprzedał nieznanym osobom czym działał na szkodę (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. powodując szkodę w kwocie 451 053,21 złotych. Tym samym wyczerpał dyspozycję art. 284 § 1 k.k. Z uwagi zaś na wartość mienia (przekraczającą kwotę 200 000 zł - art. 115 § 5 k.k.) zasadnym było uzupełnić ww. kwalifikację prawną w zw. z art.294 § 1 k.k. Okoliczność zaś, iż działanie M. O. było rozciągnięte w czasie i podejmował on sukcesywnie kolejne działania do uzyskania władztwa na przedmiotowymi urządzeniami spowodował przyjęcie, iż działał on w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, co skutkowało jej dopełnieniem o treść art. 12 k.k.

Wskazać w tym miejscu wypada, iż przepis art. 284 § 1 k.k. stanowi, iż przestępstwo przywłaszczenia różni się od kradzieży brakiem elementu zaboru rzeczy, która znajduje się w posiadaniu sprawcy, przy czym sposób wejścia przez sprawcę w jej posiadanie jest obojętny dla bytu przestępstwa. Sprawca zatem nie musi - tak jak przy kradzieży - przejawiać przestępnej aktywności, aby wejść w posiadanie rzeczy. Przedmiotem ochrony przestępstwa określonego w art. 284 § 1 k.k. jest własność lub inne prawa rzeczowe albo obligacyjne do rzeczy ruchomej lub prawo majątkowe. Zachowanie się sprawcy przestępstwa określonego w art. 284 § 1 k.k. polega na przywłaszczeniu cudzej rzeczy ruchomej lub cudzego prawa. Przywłaszczenie rozumieć należy jako rozporządzenie jak swoją własnością cudzą rzecz ruchomą lub cudzym prawem majątkowym z wykluczeniem osoby uprawnionej. Przywłaszczenie wymaga działania w zamiarze bezpośrednim kierunkowym postąpienia z cudzą rzeczą (lub prawem majątkowym), tak jakby się było jej właścicielem (animus rem sibi habendi). Sprawca przywłaszczenia musi więc zmierzać do zatrzymania cudzej rzeczy lub innego mienia (prawa majątkowego) dla siebie lub innej osoby bez żadnego do tego tytułu (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6.01.1978 r., sygn. akt V KR 137/77, OSNPG 1978, nr 6, poz. 64). Przestępstwo określone w art. 284 k.k. jest przestępstwem materialnym, do dokonania którego ustawa wymaga powstania skutku, w postaci utraty przez właściciela lub osobę posiadającą inne prawo do rzeczy tej rzeczy w wyniku działania sprawcy lub utraty prawa majątkowego. O zamiarze przywłaszczenia może świadczyć odmowa zwrotu cudzej rzeczy, zaprzeczenie jej posiadania, sprzedaż lub darowanie innej osobie, przerobienie rzeczy itp. (tak wyrok. Sądu Najwyższego z dnia 6.05. 2004 r., sygn.

akt V KK 316/03, OSNKW 2004, nr 7-8, poz. 70). W niniejszej sprawie, co wymaga zaznaczenia, wystąpiły wszystkie wskazane w ww. judykacie elementy. M. O. wbrew żądaniu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie zwrócił tych maszyn w czasie przeszukania nieprawdziwie zaprzeczył, by był w ich posiadaniu i na koniec sprzedał je nieustalonym osobom.

Wskazać w tym miejscu należy, iż Sąd zmodyfikował przyjętą w akcie oskarżenia kwalifikację prawną poprzez przyjęcie określonego w § 1 cyt. artykułu podstawowego typu przywłaszczenia. Zdaniem Sądu fakt, iż wyłącznie w oparciu o zapisy umów o ustanowienie zastawu rejestrowego (k. 8 - 9, 12-13), stanowiących dopełnienie podpisanych przez strony umów o pożyczki na zakup ciągnika i wozu zbierającego wynikała możliwość przejścia ich własności przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. przeczy, by istniał pomiędzy ww. spółką a oskarżonym stosunek powierniczy. Znamiona przestępstwa określonego w art. 284 § 2 k.k., stanowiącego kwalifikowany typ przywłaszczenia wskazują, że podobnie jak jego opisany w § 1 typ czynu zabronionego chroni on własność, posiadanie oraz inne prawa rzeczowe i obligacyjne przysługujące danemu podmiotowi do rzeczy ruchomej. Jednakże ów przepis chroni dodatkowo ww. szczególnie stosunek zaufania, którym został obdarzony sprawca przez właściciela rzeczy. Ochrona tego szczególnego stosunku zaufania oraz naruszenie go przez sprawcę sprzeniewierzenia uzasadnia surowszą odpowiedzialność sprawcy dopuszczającego się tej postaci przywłaszczenia. Powierzenie jest to przekazanie władztwa nad rzeczą z zastrzeżeniem obowiązku jej ewentualnego zwrotu. Powierzenie może nastąpić z prawem do używania lub użytkowania rzeczy bądź bez tego prawa (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 1981 r., Rw 207/79, OSNKW 1978, nr 10, poz. 116). Przedmiotowy ciągnik i wóz zbierający nie zostały powierzone M. O.. Oskarżony od (...) sp. z o.o. na podstawie umów pożyczki uzyskał własność pieniędzy, za które dokonał ich zakupu. I jedynie wskazane wyżej zabezpieczenie prawne umożliwiły uzyskanie własności tych maszyn przez ww. spółkę. Z tym tylko, że to uzyskanie własności nastąpiło wówczas, gdy te rzeczy od dłuższego czasu znajdowały się we władztwie oskarżonego. Okoliczność ta wyklucza możliwość zakwalifikowania zachowania oskarżonego na podstawie wskazanego wyżej surowszego przepisu.

Wymierzając oskarżonemu karę Sąd kierował się dyrektywami art. 53 k.k. nakazującymi uwzględnić zarówno okoliczności obciążające jak i łagodzące, jak też mając na uwadze ustawowe granice zagrożenia danego rodzaju typów czynów zabronionych oraz limitującą funkcję stopnia winy oskarżonego.

Jako okoliczność obciążającą M. O. Sąd uznał duży stopień społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonego czynu, przejawiający się w charakterze naruszonego przez oskarżonego dobra. M. O. naruszył dobro chronione prawem jakim jest cudza własność i to o wartości istotnie przekraczającej dyspozycję art. 294 § 1 k.k. Także wskazana przez pełnomocnika pokrzywdzonego wysokość szkody w kwocie 451 053,21 zł (k. 94, 98) ujawnia, iż czyn ten cechuje duży stopień społecznej szkodliwości. Nie sposób też pominąć, że M. O. w czasie popełnienia tego przestępstwa dopuścił się także innego czynu zabronionego, co wynika z prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim o sygn. akt. II.K.206/18.

Główną okolicznością łagodzącą są w ocenie Sądu okoliczności działania M. O.. Oskarżony starał się wszelkimi siłami rozwinąć swe gospodarstwo rolne. Nie dając rady spłacać zaciągniętych pożyczek starał się przebrnąć, by uzyskać potrzebne ku temu pieniądze i finalnie na ów cel poszły pieniądze uzyskane ze sprzedaży przedmiotowych maszyn. Powszechnie zaś znane jest przywiązanie polskiego rolnika do ziemi, do przysłowiowej ojcowizny. Nie mniej istotnym jest także, iż oskarżony czynu tego dopuścił się jako młody człowiek, który w momencie podpisywania z pokrzywdzonym umów o pożyczkę tak dużych kwot miał zaledwie 21 lat.

Powyzsze okoliczności uzasadniają przekonanie, że sprawiedliwą, adekwatną do wszystkich tych okoliczności będzie kara 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem na 3 - letni okres próby na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. W ocenie Sądu kara w tym wymiarze jest całkowicie wystarczająca dla osiągnięcia wobec oskarżonego jej celów, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

Ustalenie okresu próby w wymiarze 3 lat pozwoli na zweryfikowanie postawionej prognozy kryminologicznej i zapewni właściwą kontrolę nad sposobem postępowania oskarżonego w tym okresie, a perspektywa zarządzenia wykonania kary powinna skutecznie powstrzymać M. O. przed powrotem na drogę przestępstwa. Sąd orzekł również obligatoryjny w takim wypadku środek probacyjny w postaci obowiązku informowania o przebiegu okresu próby.

Do powyższego należy dodać, że treść pisma pełnomocnika pokrzywdzonego, który cofnął wniosek o nałożenie środka kompensacyjnego w postaci obowiązku naprawienia szkody wskazując, że cała dochodzona kwota została prawomocnie zasądzona Nakazem Zapłaty Sądu Okręgowego Białymstoku w sprawie o sygn. akt I Nc 171/18 (k. 102) uzasadniła odstąpienie od jego zawarcia w niniejszym wyroku tego rozstrzygnięcia skoro sprzeciwia się temu treść art. 415 § 1 k.p.k.

Sąd, w oparciu o art. 632 pkt 2 k.p.k. obciążył M. O. kosztami sądowymi, uznając, że ich uiszczenie przez oskarżonego jest możliwe skoro jest to nieduża kwota, zaś on jest młodym zdrowym mężczyzną bez zobowiązań.

Mariusz Kurowski